

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЙ ДИСКУРС ПРОГРАММИСТА

Петрова Наталья Евгеньевна

к.филол.н., доцент, заведующий кафедрой общеобразовательных дисциплин
Белорусского государственного университета информатики и
радиоэлектроники

Чан Динь Ньят Хань

студент Белорусского государственного университета информатики и
радиоэлектроники

В современном языкознании понятие дискурса неоднозначное и популярное. В свою очередь характеристики профессионального дискурса в лингвистической литературе освещены недостаточно. Под профессиональным дискурсом мы понимаем вербальное общение для решения теоретических и практических задач, которое требует специальной подготовки и опыта в определенной трудовой сфере деятельности [1, с. 145].

В связи со стремительным развитием информационных технологий (ИТ) в современном мире особого внимания требует изучение профессионального дискурса программиста. На сегодняшний день эта профессия достаточно престижна и популярна. Программисты, как и любая другая профессиональная группа, имеют свой специфический стиль общения, свои ассоциации и связи, свою индивидуальную культуру и свой уникальный язык. Язык программиста очень неоднороден, является особым явлением в современном языкознании и до конца ещё не исследован, поскольку представляет собой наиболее динамическую часть лексического состава современного русского языка. Остановимся на основных особенностях профессионального дискурса программиста.

Дискурс программіста в першу чергу визначається специфікою професійної діяльності даної групи фахівців. Для даного дискурсу характерна переважно діалогічна форма, яка реалізується як в усній, так і письмовій формах. Крім цього, спілкування программістів достатньо емоційне, і, коли відбувається обмін думками по тому чи іншому приводу, може проявлятися афективний характер взаємодії комунікантів.

Представителі сфери інформатики і програмування часто працюють відокремлено, спілкуються між собою за допомогою спеціальних програм або соціальних мереж, тому письмова форма переважає в спілкуванні программістів. Це пояснює наступні факти, характерні для професійної мови программістів: широке використання графічних зображень або піктограм для вираження емоцій; використання так званих «ніків» або прізвиськ при зверненні один до одного і виділення їх жирним шрифтом; відсутність пунктуації, що пояснюється в першу чергу бажанням зекономити час в процесі комунікації.

Лексична складова професійного дискурсу программіста неоднорідна. Для нього характерно використання особливих слів, включаючи слова з різних лексичних шарів: терміни, професіоналізми, номенклатура, жаргонні слова і вираження. Переважають запозичені лексеми, широко використовуються скорочення, що спрощує професійне спілкування.

Одною з важливих функцій професійного дискурсу программіста є передача емоцій, оціночної характеристики. В першу чергу це стосується функціонування професіоналізмів. Наприклад, іронічний, пренебрежливий характер відчувається в таких словах, як *железо* 'комп'ютер'; *месаж* 'повідомлення'; *венік* 'вінчестер'; *мыло* 'електронна пошта'; *пень* 'пентійум'; *чайнік* 'користувач з початковим рівнем'; *сервак* 'сервер'; *рояль* 'клавіатура' і др. В той же час такі слова і вираження допомагають оживити професійний дискурс, відволікти программістів від складної і

монотонной работы, поэтому они с удовольствием вводят в свой индивидуальный лексикон такие единицы.

Профессиональному дискурсу инженера-программиста свойственна и такая характеристика, как экономия языка. Специалисты сферы ИТ стараются подобрать более короткие варианты громоздких слов или выражений, например, вместо выражения *компьютер работает медленно* экономнее сказать *компьютер тормозит*, вместо выражения *программа для удаления ошибок* достаточно использовать всего одно слово *патч*, и смысл сообщения не пострадает.

Таким образом, профессиональный дискурс инженера-программиста представляет малоизученное уникальное явление в современном языкознании и вызывает немалый интерес в связи с глобальной информатизацией общества и большой популярностью информационных технологий. Наибольшую особенность профессионального дискурса инженера-программиста составляет разнообразная в семантическом аспекте специальная лексика, которая включает слова и выражения различных лексических пластов.

Список использованных источников:

1. Бейлинсон Л. С. Профессиональный дискурс как предмет лингвистического изучения / Л. С. Бейлинсон // Вестник Волгоградского государственного университета. Сер. 2. Языкознание. – 2009. – № 1 (9). – С. 145 – 149.